

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravljanje: Knalova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Morilci generala Kovačevića ubiti in ujeti

V noči od sobote na nedeljo so obkolili štidske atentatorje v obmejnem gozdu. — V obupnem boju sta bila dva atentatorja ubita, tretji pa ujet.

— Beograd, 10. oktobra. Včeraj je notranje ministarstvo sprejelo poročilo, da so bili v bližini Radoviša ob jugoslovensko-bolgarski meji izsledeni napadci na generala Kovačevića. Dva atentatorja sta bila v boju z orožništvom ubita, tretjega pa so ujeti živega in ga prepeljali v Štip, od koder bo tekom današnjega dne prepeljan v Beograd.

Sejf oddelka za javno varnost Žika Lazić, ki se je včeraj vrnil iz Južne Srbije, je dal novinarjem o tem dogodku skrbiški skriti. V hipu so bila alarmirana vsa sosednja selja in par ur nato je bil ves gozd obkoljen po močnih oddelkih orožništva, vojaščva in civilnega prebivalstva, ki je na lastno pest formiralo nekako milico. Komiti so se umaknili v neko sotesko, kjer so se zbarikadirali. Med njimi in zasedovalci se je vneli hudi hoi, ki je trajal nad dve ure.

Na obeh straneh so metali bombe. Končno se je podporočniku Radonoviću posrečilo, da se je splazil popolnoma do barikade in vrgel v zavetisce komitorjev dve bombi. Kmalu nato je strešanje ponehalo. Ko so se bližali skrivališču, so opazili, da sta dva komita ubita, tretji pa se je nato predal.

Napadalci na generala Kovačevića so skušali po izvršenem atentatu pobegniti zopet preko meje. Ker pa je bila med tem že poostrena obmejna kontrola, se jim ta nakana ni posrečila. Vse

Nezadovoljiv odgovor bolgarske vlade

Bolgarija uvideva resnost situacije, ne more se pa odločiti k energičnim ukrepom. — Poslužuje se zopet taktike odlaganja in izmikanja. — Jutri se sestane naš kronska svet.

— Beograd, 10. oktobra. Včeraj je zunanjino ministarstvo sprejelo poročilo o uspehu poslanika v Sofiji g. Nešića o uspehu njegovega koraka pri sofijski vladi. Kakor se zatrjuje, je temu poročilu priložen tudi odgovor bolgarske vlade na naše de-

Dasi doslej podrobnosti tega odgovora še niso znane, se v poučenih krogih vendarje zatrjuje, da se poslužuje bolgarska vlada tudi tokrat svoje stare metode zavlačevanja in izvajanja. Krvido za vse dejana vali na makedonski odbor, naglašajoč obenem, da vlada nima s tem odboru nikakih zvez. Vseeno pa priča odgovor, da tudi bolgarska vlada uvideva, da je sedanja akcija makedonstvujučih, ki kulminira v štidskem zločinu, mnogo resnejša od vseh dosedanjih atentatov. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, in namreč bolgarska vlada v svojem odgovoru izjavila, da je pripravljena storiti vse, da prepreči v bodočem prehod atentatorjev z bolgarskega na jugoslovensko ozemlje. Pripravljena je proglašiti nad Makedonijo, kolikor pripada Bolgariji, obsedno stanje, pripravljena pa, da tega ne more izvesti takoj, marveč mora počakati na povratak kralja, ker mora tak ukaz podpisati kralj osebno. Razum tega namerava sličati k izrednemu zasedanju Sobranje, da odobri sklepe vlade, češ da obstoja sicer nevarnost, da izbruhne pri izvajajuju teh vojaških odredov meščanska vojna, ki bi se boj počačala vpliv makedonske organizacije na državni aparat v Bolgariji.

Glavna skupščina CMD

Maribor, 10. oktobra.

Včeraj je imela Družba sv. Cirila in Metoda svojo 38. glavno skupščino v Mariboru. Pred skupščino se je vršilo zaupno zborovanje, na katerem je družbin predsednik g. Aleksander Hudovernik izčrpno poročal o delu družbe ter so zborovalci njegovo poročilo soglasno odobrili.

Glavna skupščina se je vršila v veliki dvorani Narodnega doma. Predsednik g. notar Hudovernik je v otvoritvenem govoru predvsem pozdravljal mnogoletne delegate, nato pa se spomnil v prisrčnih besedah umrlih članov, predvsem bivšega predsednika g. Andreja Senčevića. Na predsednikov predlog je skupščina poslala prisrčen pozdrav jubilarju, zlatomašniku Ivanu Vrhovniku, česar dolgoletno požravljeno delo za CMD je splošno znano.

Predsednik je nato očrtal družbino delo v preteklem letu ter naglašal, da žal ni našlo v naši javnosti onega razumevanja, kakor bi ga zaslužilo. Dohodki družbe padajo, izdatki pa stalno naraščajo, dočim deluje le 76 podružnic. Močno se pogreša sodelovanje akademiske mladine, ki je nekaj prednjačila v delu za družbo, kar pa je sedaj že docela opustila narodnoobrambno delo.

Tajnik g. inž. Mačkovsek je podrobno poročal o stanju našega manjšinskega vprašanja izven mej naše države ter poddarjal potrebo, da družba zahteva

dni so tavali po planinah in gozdovih ob meji. V soboto okrog 7. zvečer so v bližini sela Držale naleteli na nekoga seljaka in ga prosili, naj jim pokaze najblžnji prehod preko meje. Seljak jih je pod pretvezo, da jim da malo okrepčila, zvabil v selo. Tu pa je pokljal župana in almiral orožništvo, da bi napadlce prijeli.

Ko so komiti spoznali nevarnost, so takoj pobegnili in se v bližnjem gozdu skušali skrbiti. V hipu so bila alarmirana vsa sosednja selja in par ur nato je bil ves gozd obkoljen po močnih oddelkih orožništva, vojaščva in civilnega prebivalstva, ki je na lastno pest formiralo nekako milico. Komiti so se umaknili v neko sotesko, kjer so se zbarikadirali. Med njimi in zasedovalci se je vneli hudi hoi, ki je trajal nad dve ure.

Na obeh straneh so metali bombe. Končno se je podporočniku Radonoviću posrečilo, da se je splazil popolnoma do barikade in vrgel v zavetisce komitorjev dve bombi. Kmalu nato je strešanje ponehalo. Ko so se bližali skrivališču, so opazili, da sta dva komita ubita, tretji pa se je nato predal.

Napadalci na generala Kovačevića so skušali po izvršenem atentatu pobegniti zopet preko meje. Ker pa je bila med tem že poostrena obmejna kontrola, se jim ta nakana ni posrečila. Vse

V političnih krogih so mnenja, da znači tak odgovor bolgarske vlade žigavanje jugoslovenske note in prož makedonsku nadaljnino možnost za izvajanje svoje akcije Z odlaganjem energičnega kroka in proglašitvijo obsednega stanja samo na enem delu državne meje nudi makedonstvujučim možnost, da še pravčasno prenesejo svojo centralo iz tega ozemlja v Kujundžili ali Sofijo, kjer bi lahko nemoteno nadaljevali proti Jugoslaviji namerjeni pokret.

V beograjskih političnih krogih vlada preprčanje, da sicer ne bo prisko do kakih resnejših zapletanj, vendar pa smatrajo, da tudi bolgarska vlada uvideva, da je sedanja akcija makedonstvujučih, ki kulminira v štidskem zločinu, mnogo resnejša od vseh dosedanjih atentatov. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, in namreč bolgarska vlada v svojem odgovoru izjavila, da je pripravljena storiti vse, da prepreči v bodočem prehod atentatorjev z bolgarskega na jugoslovensko ozemlje. Pripravljena je proglašiti nad Makedonijo, kolikor pripada Bolgariji, obsedno stanje, pripravljena pa, da tega ne more izvesti takoj, marveč mora počakati na povratak kralja, ker mora tak ukaz podpisati kralj osebno. Razum tega namerava sličati k izrednemu zasedanju Sobranje, da odobri sklepe vlade, češ da obstoja sicer nevarnost, da izbruhne pri izvajajuju teh vojaških odredov meščanska vojna, ki bi se boj počačala vpliv makedonske organizacije na državni aparat v Bolgariji.

Danes dopoldne so posetili zunanjega ministra skoraj vsi diplomatski zastopniki ter se pri njem informirali o stališču jugoslovenske vlade in o rezultatih dosedanja preiskave. Vesti o intervenciji velesil, ki da so jih v Beogradu i. v. Sofiji nasvetovalo kar največjo zmernost, se v zunanim ministru demantirajo.

ves naš narod za rešitev manjšinskih problemov.

Iz blagajniškega poročila g. dr. Kersnika je razvidno, da so značilni izdatki 889.901 Din, dohodki pa le 833.024 Din. Naram 1. 1925 so se dohodki zmanjšali, izdatki pa povečali. Cista družbina imovina (repremičnine, glavnica, razni skladki itd.), znaša po stanju od 31. decembra 1. 1926 1.298.418 Din.

Pri volitvah v odbor, ki so se vršile z vzklikom, so bili zopet izvoljeni izstopnični člani ga Franja dr. Tavčarjeva, ga. Ana Podkrajškova, g. dr. Janko Kersnik, nanovo pa g. univ. prof. dr. Kušej.

Skupščino so pozdravili mariborski podžupan dr. Lipold, v imenu mariborskega velikega župana prosvetni šef prof. Kotnik, v imenu ljubljanskega velikega župana pa prosvetni šef dr. Karl Cepuder.

Po slučajnostih, v katerih je bilo stavljeno več predlogov glede razširjenja propagande za Družbo sv. Cirila in Metoda, se je ob 1. popoldne zaključila lepo uspela skupščina.

ITALIJANSKE INTRIGE

Rim, 10. oktobra. Rimski «Tribuna» poroča iz Londona o poganjah, ki jih vodi Jugoslavija v svrbo najetja večjega inozemskega posojila. List svari angleške finančne krogje pred dajanjem posojil Jugoslaviji, češ da služi to le oboroževanju in izvajjanju nemirov na Balkanu, kar da dokazujejo tudi najnovejši incidenti na bolgarski meji.

Pogreb generala Kovačevića

Izredno veličasten žalni sprevod. — Ves Beograd se poslavlja do štidskega mučenika. — 20.000 ljudi na protestnem zborovanju Narodne odbrane. — Demonstracije proti Italiji.

Beograd, 10. oktobra. Včeraj se je na sčan način vršil pogreb v Štipu ubitega brigadnega generala Kovačevića. Žalna svečanost se je spremenila v veličastno patriotsko manifestacijo.

Pred pogrebov se je vršil na Ferazijah veliki protestni miting ki ga je sklicala Narodna odbrana in se ga je udeležilo nad 20.000 ljudi. Od aneksije Bosne in Hercegovine 1. 1908 je bila to največja manifestacija, kar jih je videl Beograd. Vsi udeleženci tega zborovanja so se nato podali pred saborno cerkev, da se udeleže pogrebu nesrečne štidske žrtve. Pogrebne svečanosti so pričele točno ob 9. uri. Ze mnogo prej so napolnili prostorno cerkev zastopniki oblasti, oficirskoga zborova, Narodne skupščine itd. Zastopane so bile tudi vse nacionalne organizacije in razna prosvitna kulturna in druga društva. Veliki parašati so izvršili patrijarh Dimitrije ob asistenci škofom in drugi višje duhovštine. Patrijarh Dimitrije je imel v srce segajoč govor, v

katerem je občeval, da smo morali znova doživeti, da nam je bratska roka zasekala novo, globoko rano.

Osmed generalov je nato dvignilo krsto na rame in jo poneslo na cerkveno dvorišče. Med sviranjem vojaške godbe so položili krsto na lafeto, v katero je bilo vpreženih šest črnih konjev. Ogoniščni konjevi. Ogromni sprevod je krenil po glavnih Beograjskih ulicah in se večkrat ustavil, da so se od pokojnika poslovili predstavniki raznih korporacij. Pred odprtim grobom se je poslovil od pokojnika njegovega pobratim generala Dušana Cvetkovića, nato pa so kratko govorili še razni drugi govorniki.

Med sprevodom je prišlo do ponovnih demonstracij proti povzročiteljem makedonskih atentatov in je značilo, da se vedno znova ponavljajo tudi vzklik »Dol Italija!«, »Dol Mussolini!« Intervenci policije se je posrečilo preprečiti, da bi demonstracije zavzele večji obseg.

—

Klic po močni koncentracijski vladi

Pod vtisom dogodkov v Južni Srbiji je nastopil v notranji politiki zastoj — Velik vpliv zunanjopolitične situacije. — Vedno močnejše se pojavlja zahteva posestavi koncentracijske vlade vseh strank,

— Beograd, 10. oktobra. Napetost, ki je zavladala med Bolgarijo in Jugoslavijo radi atentatov bolgarskih komitošev, je včeraj in danes popolnoma absorbirala pozornost politične javnosti, tako da je v notranji situaciji nastal trenutni zastoj. Včeraj je vladalo v Narodni skupščini skoraj popolno zatišje in se je vršila le interna posvetovanja v podenih klubih. Danes dopoldne pa je zasedal samo verifikacijski odbor. Tudi se je demokratskega kluba, ki bi moral danes dopoldne nadaljevati razpravo o političnem položaju, je bila na prošnjo demokratskih ministrov odgovorena na popoldne, ker je zunanjji minister dr. Marinković zaposen radi konflikta z Bolgarijo.

Zdaj se da bodo dogodki na jugoslovensko-bolgarski meji imeli velik vpliv na nadaljnji razvoj notranjopolitične situacije. Pač ti dogodki so znova pokazali potrebo močne vlade, ki bo imela dovolji trdno zaslombu in v narodu i v Narodni skupščini. Zato se poviavlja v vseh strankih strukt. Klj ustrežni za tem, da pride do sestave močne koncentracijske vlade. Splošno se naglaša, da je v času, ko vznamirijo javnost resni zunanjopolitični dogodki in ko so na dnevnom redu velika vsevravnava vprašanja, nujno potrebno, da izginejo vsi stran-

karski spori, da bo vlada lahko složno z Narodno skupščino nastopila v obrambi državnih interesov.

V tej zvezi se vedno bolj podprtava zahteva po odstopu g. Vukičevića, ki ga sedaj tudi radikalni sami smatrajo za kamerni spodrteki pri ustvarjanju nadaljnji kombinacij. Tudi v radikalnih krogih priznavajo, da dokazuje do sedanji potek se demokratskega kluba, da zaseda smotreno in uspešno delo vlade predvsem na neuvidevnosti g. Vukičevića. Povdarija se, da bi se pod predsedstvom manj eksponiranega radikalnika brez velikih težkočestavila močna koncentracijska vlada, ki pa je pod Vukičevićem vodstvom nemogoča.

Kot tak nevtralec se imenuje v prvi vrsti zunanjini minister dr. Ničić. Skoraj vse politični krogovi izražajo domnevo, da bi taká vlada lahko uspešno nastopila v obrambi naših interesov pri reševanju perečih zunanjopolitičnih vprašanj in izvedla tudi v notranjopolitični smeri tocno določen program, obsegajoč najnovejše reforme na upravnem, gospodarskem in socialnem polju. V poučenih krogih se je danes zatrevalo, da se bo s tem vprašanjem bambla tudi seja ministrskega sveta. ki se bo vršila po dosejanju dispozicijah tretji popoldne pod predsedstvom kralja.

Zdaj se da g. Vukičević takoj poda demisijo, Narodna skupščina pa naj potom ankete preveri, išče vse take slučaje in stavi kritice pod obtožbo. Posl. Trbić je branil vlado, na kar je vladna večina odobrila tudi sporne mandate na s pomočjo počitice. Zatrdila je, da g. Vukičević takoj poda demisijo, Narodna skupščina pa naj potom ankete preveri, išče vse take slučaje in stavi kritice pod obtožbo. Posl. Trbić je branil vlado, na kar je vladna večina odobrila tudi sporne mandate na s pomočjo počitice. Zatrdila je, da g. Vukičević takoj poda demisijo, Narodna skupščina pa naj potom ankete preveri, išče vse take slučaje in stavi kritice pod obtožbo. Posl. Trbić je branil vlado, na kar je vladna večina odobrila tudi sporne mandate na s pomočjo počitice. Zatrdila je, da g. Vukičević takoj poda demisijo, Narodna skupščina pa naj potom ankete preveri, išče vse take slučaje in stavi kritice pod obtožbo. Posl. Trbić je branil vlado, na kar je vladna večina odobrila tudi sporne mandate na s pomočjo počitice. Zatrdila je, da g. Vukičević takoj poda demisijo, Narodna skupščina pa naj potom ankete preveri, išče vse take slučaje in stavi kritice pod obtožbo. Posl. Trbić je branil vlado, na kar je vladna večina odobrila tudi sporne mandate na s pomočjo počitice. Zatrdila je, da g. Vukičević takoj poda demisijo, Narodna skupščina pa naj potom ankete preveri, išče vse take slučaje in stavi kritice pod obtožbo. Posl. Trbić je branil vlado, na kar je vladna

Ob obletnici koroškega plebiscita

10. oktobra l. 1920. —

Pozabljeni bratje.

Dne 10. oktobra l. 1920 se je začasno odločila ustaša koroških Slovencev. Pri koroškem plebiscitu o državni pripadnosti se je izreklo za Avstrijo 22.025 glasovalcev, za Jugoslavijo pa le 15.278. Za Avstrijo je bilo oddanih 6747 glasov večine z 59 odstotkov, za Jugoslavijo pa 41 odstotkov.

Ko je predsednik plebiscitne komisije objavil ta izid plebiscita, je naš zastopnik v komisiji ministar Jovanović podal izjavu, da krajevine SHS na 15.278 Slovencem, ki so glasovali za jug, nikdar ne bo pozabila in jih tudi ne bo zapustila.

Plebiscit na Koroškem l. 1920 ni bil pravi te izraz ljudske volje. Z nečudnim terorjem »Heimatsdiensta«, ki je obenem razpolagal z bogatimi demokratičnimi sredstvi, s posredovanjem posameznih članov plebiscitne komisije, se je posrečilo Nemcem priboriti navidezno večino, toda slovenskega ozemlja klub vsem niso mogli zatajiti. Prisiljen so ga bili priznavati tudi pozneje, ko so pod pritiskom razmer začeli sami postavljati predloge v kulturni avtonomiji Slovencev na Koroškem.

Ko je bil razglašen izid koroškega plebiscita, je bila v Ljubljani na večičastnem sredu, na katerem se je protestiralo proti nepravilnosti plebiscita, sprejeta resolucija, ki je naglašala: »Ljudsko voljo uvažujemo in upoštevamo, a mora biti resnična in izražena s poštnejšimi sredstvi. Ljudska volja pa, ki jo naj bi izrazil koroški plebiscit, ni resnična in ni pridobljena s poštnejšimi sredstvi, ker so jo rodila nasilja in sleparstvo. Koroški plebiscit je potvora resnice in ljudske volje! Pod nobenim pogojem ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi ostalo v veljavji, kar se je zgodilo z nasiljem in sleparstvom na škodo našega naroda in naše zemelje. Uporabiti hočemo in moramo vsa sredstva, da dosežemo svoje pravice!«

Odveč bi bilo danes preiskovati, v koliko je bila kriva nesrečnemu izidu koroškega plebiscita naša lastna nesposobnost in brezbržnost, vprašanje je danes samo še, ali smo napram rojakom onstran Karavank izpolnili ali pa vsaj skušali izpolniti obljube.

Prihod ljubljanskega aviona Mala nezgoda na aerodromu v Šiški.

Dolgo napovedani in pričakovan avion ljubljanskega Aero-kluba »Ljubljana« je včeraj srečno prispel v Ljubljano. Res je, da se je zaksnil in ni prispeval ob napovedanih urah. Obrnilo smo se zato na vodstvo Aero-kluba s prošnjo, da nam poda pojasnila o vzrokih zakasnitev. Aeroplanski je prispeval z ozirom na nestalo vreme, ki vladala v jesenskem času, do Jesenice po železnicu, odkoder je bil ljubljanski Aero-klub v petek zvečer obveščen, da je aparat na postaji. Skoraj istočasno je prispeval tudi brzjavka generalne direkcije carin v Beogradu, ki navaja številko odloka, s katerim se prvi civilni avion v Sloveniji opravi.

Inž. Bloudek, Gabrijel Vodiček, dr. Berce in dr. Rape so se v soboto odpeljali s to brzjavko na Jesenic, da izvrši prevoz in ocenjenje ter da nedelje prizadejajo letalo proti Ljubljani. Jesenška carinarnica žalibog še ni prejela obvestila generalne direkcije. Številka na brzjavki, ki je prispeval na Aero-klub, je bila namreč pri transmisiji nepopolna tako, da se številko na aktu jesenške carinarnice niso ujemale ter g. upravniki ni mogel klub svoji načelni naklonjenosti ustrezti prošnjami delegacije Aero-kluba. Vsi omenjeni gospodje so se v soboto vrnili v Ljubljano, dr. Rape pa je tekom noči postal še na generalno direkcijo brzjavko, da z ozirom na to, ker je prihod aviona bil razglašen, vendar še pravčasno omogoči dolet. Prejel je zagotovilo, da je stvar urejena, nakar so se naslednjini zavrat zoper vrnili v Jesenic.

Oficijski akt odloka je došel na carinarnico šele ob 14. uri in še to vsled izredne ljudske nezgode vojnega odseka direkcije državnih železnic, medtem pa je g. restavrator Ozvald, uvidevajoč težak položaj ljubljanskih zastopnikov Aero-kluba, polozil pri carinarnici 40.000 Din kot kazijo za avion mesto carine. Bodil g. Ozvaldu, ki je s to velikodusno gesto pokazal pravo razumevanje za aviatiko, izredna iskrena zahvala. Aparat je bil nato prisklopilen k osebnemu vlaku in demonstrativno prepeljan na ravnico poleg vrbe na

ki smo jih im slovesno dali pred sedmimi leti.

Ali smo izpolnjevali slovesne obljube, da Jugoslavija na koroške Slovence nikdar ne bo pozabila? Ni mogoče odgovoriti na to vprašanje trdno, kajti koroški Slovenci so ostali še vedno takša brezpravna raja, kakor so bili prej dočim uživajo Nemci v Jugoslaviji vse državljanske svobodne, politične, kulturne in gospodarske pravice. Polozaj koroških Slovencov se doslej v ničemer ni zboljšal, potemčevalno delo med njimi se nadaljuje v polni meri, dasi so se tako z ene kakor z druge strani že čuli pomirjevalni glosi.

Spričo prijateljskih stikov, ki se čujejo v zadnjem času vedno pogosteje od nemške in avstrijske strani napram Jugoslaviji in ki se pri nas sprejemajo z odkritimi simpatijami, ne smemo pozabiti naglašati napram našim nemškim sosedom, da so mogli odnositi prijateljski odnos samo tedaj, ako bodo naši rojaki onstran meje uživali med njimi ves one pravice, ki jim kot narodu gredo.

Dolžnost oficijelnih zastopnikov naše države je paziti ob vsaki prilici, ko dovoljujemo inozemcem razne koncesije v svoji lastni državi, da napravimo podejlevanje teh koncessij po možnosti odvisno od usode naših rojakov onstran meje. To smo dolžni ne sam z ozirom na narodnostne vezi, ampak tudi z ozirom na slovesno danou obljubo.

Naša ljubezen napram rojakom izven meje naše države naj se pokaza v dejanskih besedah, da upoštevamo, a mora biti resnična in izražena s poštnejšimi sredstvi. Ljudska volja pa, ki jo naj bi izrazil koroški plebiscit, ni resnična in ni pridobljena s poštnejšimi sredstvi, ker so jo rodila nasilja in sleparstvo. Koroški plebiscit je potvora resnice in ljudske volje! Pod nobenim pogojem ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi ostalo v veljavji, kar se je zgodilo z nasiljem in sleparstvom na škodo našega naroda in naše zemelje. Uporabiti hočemo in moramo vsa sredstva, da dosežemo svoje pravice!

To naj bi bil prvi korak k resnični skrb za naše koroške rojake!

Gorenjskem. Na terenu je g. inž. Bloudek aparat sestavljal, nakar ga je preizkusil naš pilot Gabrijel Vodiček. Po krožnem letu se je spustil na ravnico, nakar je prisredel tetaletnik Aero-kluba dr. Rape. Skupno sta letela potem do Ljubljane. Po izjavah spremjevalca g. Vodička je aparat klinj vetrovnim sunkom mirno letel v zraku in bil v vožnji naravnost divna. Motor, ki ima komaj 20 konjskih sil, je deloval brezhibno, kakor ura. Vožnja od Žirovnice do Ljubljane je trajala 25 minut, pri tem pa treba opozoriti, da je veter neprestano nagađal, in deloma nasprotoval, deloma pa z raznimi sunki enkrat pod desno, drugič pod levo krilo zadreževal gladek polet.

Nad Ljubljano je aparat napravil par pozdravnih krogov, nakar se je spustil na vojaški aerodrom v Šiški, kjer se mu je redi neprestanih neenakomernih vetrovnih sunkov in pa z ozirom na to, ker leži prostor v smeri sever - jug, veter pa je pihal od severovzhoda, pri spuščanju pripetila mala nezgoda. Pokvarilo se je desno kolo. Publike, ki je dopoldne z ozirom na letake pričakovala prihod aparata, je naravnopravno nekoliko ozljeljena zapuščala.

Vendar pa smo pripravili, da bodo na podlagi gorenjčkih pojasnil, gotovo vsi drage volje oprostili zamudo in podpirali stremljenje Aero-kluba.

Podružnica Državne hipotekarne banke v Ljubljani

Iz gospodarskih krovov smo prejeli glede postopanja Državne hipotekarne banke pri razpisu vodilnih mest naslednjo pritožbo:

Kakor poročajo listi, bo s 15. oktobrom t. l. pričela poslovati v Ljubljani podružnica Državne hipotekarne banke. Je že čas, da prične enkrat z delom teda nekam čudno je, da ljubljanska podružnica do danes nima svojega vodja. Mesto upravniku te podružnice je bilo razpisano že v marcu tekotega leta v I. kategoriji, 4. grupi drž. uradnikov. V natečaju se zahteva od kandidatov poleg fakultetske naobrazbe tudi 12 let državne službe.

Dasi se je prijavilo več kandidatov s polno kvalifikacijo in je bilo v listih objavljeno, da se bo imenovanje izvršilo po skup-

nega sveta Družbe znanosti in umetnosti Stefan Gilon.

Fonograf je utihnil. Jeanna Brentan je nervozno okrenila blesteči ročaj pri naslonjaku. Navelnila je se poslušati. Sestri sta se zasmajeli.

— Čemu se sмеjete? — se je začudil Fortclous.

— Tako čudno gledate! Najbrž na južnem tečaju niste nikoli slišali, kako naglo zatro pri nas vsa nemir.

— Da — je pritrdiril Fortclous, — zelo smo zaostali za vami.

Vstopil je krojač in povedal, da so oblike narejene.

D'Albania, Leticia, Fortclous in Faulton so oblekle lepo narejene temnozelene oblike, obuli škornje in si pokrili glave z belimi čepicami. Nihče jih zdaj ne razločil od ljudi triinštidesetega stoletja.

Pred odhodom so naročili še mnogo perila in drugih potrebščin. Blagajna je prejela od njih 7500 godinarjev in obljubila poslati vse naročeno drugi utevno na dom.

Bivši ljudje so poleteli s svojima znankama proti gradu Mont. Guchet. Iz gradu sta poleteli sestri Brentan v Pariz, bivši ljudje so pa ostali v gradu, da urede sobe.

Dva dni so preživelvi v miru. Ure-

ščenski volitvah, se to do danes ni zgodilo.

Postopanje centralne v Beogradu, kakor tudi ministra se nam ne zdi pravo. Mesto upravnika, kakor veleva razpis, je centrala poslala v Ljubljano provizornega vodjo. Temu je, kakor čemo, oskrbel vse priprave za redno poslovanje in sicer glede uradniškega poslovanja in poslovanja ostale uprave. Proti temu postopanju in zavlačevanju definitivnega imenovanja moramo protestirati in apelirati na upravo Hipotekarne banke v Beogradu ter na pristojnega ministra, da postavi za upravnika podružnice Hipotekarne banke v Ljubljani vodjo, kvalificiranega tako, kakor zahteva razpis. Mislimo, da so z nami vši Slovenci, oziroma pozabljamo na tem mestu Slovenca, ki poznajo naše gospodarske in finančne prilike iz daljšega opazovanja ter mu je tako danou kakovost finančna in politična uprava v Sloveniji in tudi zakonodaja dobro znana. Upravnik takega zavoda, ki bo pridelal s svojim delovanjem v Sloveniji, mora točno poznati krajevni položaj in vse druge prilike, ki prihajajo v poštev. Imeti pačo polno kvalifikacijo, zakaj od njega je v prvem redu odvisno, da pride do delovanja zavoda v pravi tek, kakor tudi, da dobiti vodstvo v Ljubljani vodjo, kakovost finančne in politične uprave v Sloveniji.

LJUBLJANA: Ilirija rez. — Slovan rez. 4 : 1.

ZAGREB: Prvenstvo: Hašk — Gradjanški 3 : 2 (2 : 1). Gradjanški je bil ves drugi polčas samo z 9 igralci. — Croatia — Concordia 2 : 0! Viktorija — Želježničar 3 : 2 (1 : 1). Sparta — Ilirija 1 : 0.

BEograd: Prvenstvo: BSK — Jedinstvo 4 : 1. Jugoslavija — Slavija 10 : 1. SARAJEVO: Slavija — Hajduk 1 : 0. SUBOTICA: Bačka — Somb. Sport 2 : 0. DUNAJ: Prvenstvo: Rapid — Austria 2 : 1. Admira — WAC 4 : 3. Wacker — Sportklub 4 : 1. Hakoah — Slovan 1 : 0. BAC — Simmering 4 : 1.

NEMČIJA: Zapadna Nemčija — Južna Nemčija 4 : 3. Jugozapadna Nemčija — Berlin 2 : 0. Srednja Nemčija — Baltiška Nemčija 5 : 2.

PRAGA: Teplitzer F. K. — Sparta komb. 3 : 2. Slavija — Kralovi Hradec 4 : 1.

BUDIMPESTA: Češkoslovaška — Madžarska 2 : 1. 35.000 gledalcev. Gole: Kohut na Madžarsko in Silni ter Podražil za Češkoslovaško.

PRAGA: Budimpešta — Praga 2 : 1 (0 : 1).

Dva nova svetovna rekorda.

V Berlinu je Arne Borg postavil nov svetovni rekord v plavanju na 800 m v 10.14 v tri desetine. — Finški atlet Pennila pa je v Wiborgu vrgel kopje 69.30 m daleč.

Kolesarske dirke.

Včeraj se je v Ljubljani na proggi Ljubljana-Vranci-Ljubljana (100 km) jubilejna medkuljska kolesarska dirka za prehodni pokal, poklonjen po bivših članih Kluba slovenskih kolesarjev Ljubljana 1887. Prvi je prispeval način Josip Solar (Kol. Ilirija). Ker je vložilo ASK Primorje protest, češ da je neki motociklist zaviral Kosmatin pot, se definativni rezultat in plasman na domačih tleh uprizel na sklep na tem sklepalo na jutrišnji sej kolesarskega podsveta.

Glavna skupščina JNS.

Včeraj se je v Zagrebu vršila glavna skupščina JNS. Skupščina je v glavnem potekla mirno in je bil stari upravi podjeten absolutorij. Sprejet je bil predlog, da se prihodnje leto prvo kolo prvenstva igra po cup sistem, torej tekma in revanza. Vsak tekmovalec igra eno tekmo na domačem igrišču. Nato sprotniki so bili izbrane. Prvak LNP igra s Škofom. Pri volitvah je bil izvoljen ta-le odbor: Predsednik dr. De Marchi, pri podpredsednik inž. Glišić (Beograd), drugi Krčelić, tretji dr. Čačić, Tainik I. Riboli, II. Grubešić, blagajnik I. Zangl, II. Perič. Odbrambeni: dr. Hadži (Novi Sad), dr. Karner (Osijek), Betetto (Ljubljana), Segedinski (Subotica), dr. Bazala, Ciganović, dr. Pajnić, Vajda, Stanković, dr. Marinović, dr. Župančić, Kurelić, dr. Palmović. Pri eventualnosti je bil sprejet tudi sklep, da se osnuje skopljanski podsvet.

— Ing. Torleif Tunald Hanssen — trener JSS. Našemu zimskosportnemu savezu je uveliko pridobil znanega norveškega sportnika ing. Hanssena, da pride v Ljubljano, kjer je odločno vodilčen v letih dveh. Nato je znani dvakratni evropski prvak v skakačevem skoku, ter je zaviljel v Prvku LNP igra s Škofom. Pri volitvah je bil izvoljen ta-le odbor: Predsednik dr. De Marchi, drugi Krčelić, tretji dr. Čačić, Tainik I. Riboli, II. Grubešić, blagajnik I. Zangl, II. Perič. Odbrambeni: dr. Hadži (Novi Sad), dr. Karner (Osijek), Betetto (Ljubljana), Segedinski (Subotica), dr. Bazala, Ciganović, dr. Pajnić, Vajda, Stanković, dr. Marinović, dr. Župančić, Kurelić, dr. Palmović. Pri eventualnosti je bil sprejet tudi sklep, da se osnuje skopljanski podsvet.

Tudi izvajajoči igralci so bili vsesko

prav dobr: knez g. Kralj, Krištof Suk, pijači kotlikar g. Povhe in krčmarica gdje.

Rakarjeva v uvedu. V igri sta glavna igralca ga, Nablocka (Katarina) in g. Levar (Petruchio), poleg teh dveh gdje g. Vida (Juščanka) in Špela (Bartol). Zlasti naj podčetam, da sta Levar in Nablocka vse brutalnosti in opasne ostrine zelo okusno omislila in posredovala v drugem polčasu na površje in Gabe v drugem polčasu območju svetlobe. Nato so omisili še g. Cesár kot Babbista, g. Škril in sekretor očesnega snubača, g. Lipah kot sluga Grumio in še posebej izvrstni g. Rogoz in kot sluga Tranio. Prav dober je bil pažljavni vlogov povsem na mestu in jim gre pažljivo.

Tako je predstava ostavila najugodnejši

tvisk. Z njo smo tiho praznovati celo tro-

je jubilej: Župančev 10.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1927.

Kraljev povratak v Beograd. V soboto se je nepričakovano povrnit z avtomobilom iz Topole v Beograd kralj Aleksander I. V Beograd je prispel v spremstvu ministra dvora generala Jankovića in dvornega maršala generala D. Dimitrijevića.

Odlikanov češkoslovaški javni dečavci. Na predlog ministra za socijalno politiko je kralj odlikanov z redom Sv. Save III. stopnje gg. direktorja urada za zavarovanje delavcev v odbornika praska mesta sveta dr. Petra Zankla in inšpektorja prosvetnega ministrstva dr. Josipa Žemana.

Odlikanov. Z redom sv. Save IV. stopnje je odlikanov lektor francoškega jezika na ljubljanski univerzi g. René Martel.

V naše državljanstvo je sprejet ruski emigrant Nikola Izmajlov, lastnik rudnika antracita v Sloveniji.

Razpored sodnikov. V pravosodnem ministrstvu je izdelan veliki ukaz o novem razporedu sodnikov, kakor tudi sodnih uradnikov. Nekateri sodniki in uradniki bodo vpokojeni, drugi pa premeščeni. Mnogi sodniki bodo napredovali v višjo skupino.

Iz sodne službe. Imenovani so: za okrajnega sodnika in predstojnika v Sevnici sodnik Rudolf Ročnik, za okraje sodnika pri okrožnem sodišču v Mariboru sodnik dr. Boris Mihalič, Ivan Mikluš in dr. Rudolf Adamič, za sodnika v področju viš. dež. sodišča v Ljubljani izpravši pravni praktikant dr. Albin Juhart, za vodjo zemljiške knjige pri viš. dež. sodišču v Ljubljani viš. pisarniški oficijal Fran Petrovčič, za upravitelja jetnišnice v Mariboru doseđani predlegnik jetnišnice Alojzij Čeček, za preglednika jetnišnice pri moški kaznilični v Mariboru pristav Anton Močnik, za pisarniškega oficijala pri viš. dež. sodišču v Ljubljani kanclist Žihelj, za kanclista v področju viš. dež. sodišča v Ljubljani vpokojeni sodni kanclist v Mariboru Ivan Alojzij Pupis, za izvrševalnega uradnika pri okrož. sodišču v Mariboru poduradnik - zvančnik Anton Merc, za viš. pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Mariboru Martin Gašper. Premeščeni so: sodnik Anton Radej iz Vranskega v Šoštanj, sodnik dr. Lovro Lipič iz Ormoža v Ptuj, kanclist Josip Golež iz Ptuja v Maribor, kanclist Anton Matičič iz Loža v Logatec, kanclist Ferdinand Paradiž iz Žužemberka v Kočevje, kanclist Mišo Lebič iz Mokronoga v Brežice, kanclist Franc Rigler iz Gornje Radgove v Ribnico; imenovani so: kanclist Anton Križnik za kanclista pri okrajnem sodišču na Vrhniku, Anton Čmer za kanclista pri okrožnem sodišču v Celju, Drago Grabner za kanclista pri dež. sodišču v Ljubljani, oficijant Janko Bogatec za kanclista pri okrajnem sodišču v Ljutomeru, oficijant Anton Weber za kanclista pri okrožnem sodišču v Celju, oficijant Stefan Friedrich za kanclista pri okrajnem sodišču v Murški Soboti, vpokojeni orož. narednik Ferdinand Habjan v Ljubljani za kanclista pri okrajnem sodišču v Škofiji Loka, orož. narednik Fran Istinič za kanclista pri okrajnem sodišču v Žužemberku, pehot. narednik Josip Pagrujc za kanclista pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni, za kancliste v področju viš. dež. sodišča v Ljubljani so imenovani Minka Webrova in Jurka Krhnetova ter orožniški naredniki Anton Hole, Bernard Kovač, Fran Ferjančič in Janez Žagar. Za sodnika poenkrat v Preki je imenovan dr. Jurij Štempihar, doslej pisar upravnega sodišča v Celju.

Ukinjenje carinarnic. Finančnemu ministrstvu so poslali interesirani gospodarski krogi iz mnogih krajev, kjer nameščava finančna uprava odpraviti carinarnice, prešnje, da se zadevni ukaz prekliče. Finančnemu ministru so prispele tudi deputacije, tako deputacija trgovcev in industrijev iz Tržiča in Celja, ki so ga prosile, da bi carinarnice še nadalje neovirano poslovala. Deputacija iz Slovenije je vodila tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Ivan Pless.

Opozorilo dijakom, ki študirajo v inozemstvu. Policijska direkcija v Ljubljani razglasila: Po razpisu ministrstva notranjih del dne 16. sept. 1927 se nobenemu soloobveznemu otroku ne sme izdati potni list za inozemstvo brez predhodnega odobrenja ministrstva prosvete. Dogajali so se namreč primeri, da so ostali nekateri otroci v inozemstvu radi šolanja, kar je protivno veljavnim predpisom. Paziti je tudi treba, da se soloobveznimi otrokom ne izda potni list za inozemstvo tudi tedaj, če potuje v spremstvu staršev ali drugih, ako obstoji sum, da potuje tja v svrhu šolanja. Brez predhodnega odobrenja ministrstva prosvete se ne smelo izdajati potni listi za šolanje v inozemstvu učencem srednjih šol v zemlji člena 54 zakona o srednjih šolah ter dijakom in učencem strokovnih šol. Ministrstvo prosvete ni načeloma zoper posecanje inzemskih strokovnih šol, ako so dotični učenci sicer lojalni državljanji. Prošnje za šolanje v inozemstvu opremljene s takso 25 Din in z overovljivim prepisom zadnjega šolskega spričevala je vlagati pri prisotnih političnih oblastih. Za šolanje v Franciji in Angliji ni nobenih omejitev. Delež izdajanja potnih listov za šolanje na inozemskih visokih šolah, (univerzah), tehnikah in podobnih) velja sledeči predpis: Po razpisu ministrstva notranjih del dne 20. marca 1923 je ocenjevanje takih prošenj in odločanje o njih prepovedano velikemu

županu. Le za dijake neslovenske narodnosti iz ljubljanske in mariborske oblasti, ki hočejo študirati v Avstriji ali Nemčiji, je za izdajo potnega lista predpisano predhodno odobrenje ministrstva prosvete v zemlji razpis ministrstva notranjih del dne 6. novembra 1924.

Služba zobotehnika asistenta. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje službo zobotehnika - asistenta na svojem ambulatoriju v Ljubljani. Reklamant je ospozajo na razpis v Uradnem listu.

Prošnja dobroščnim ljudem. V začetku okrožnega sodišča je porodila Alojzija Gortana, ki je bila obsojena na 20 let težke ječe, otroka zdravega dečka. Ker je otrok sedaj brez staršev in bi ga bilo drugače treba oddati občini, ki bi ga morala izročila vsled težkega bremena dolične občine brezkrbnim ljudem, je pripravljena mati otroka kakemu zakonskemu paru, ki je brez otrok, izročiti tudi za svojega. Pripomni se, da je otrok zdrav in zelo čeden ter 7 mesecov star. Ako se dobre ljudje, ki bi ga event. vzeli za svojega, ali pa tudi, ki bi ga hoteli vzgajati, naj se izvolijo obrniti na dež. sod. svetnika Božidarja Romila pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Jugoslovenska Matična za zaslužene brate. Pokrajinski odbor JM v Splitu je na svoji zadnji seji sprejel resolucijo, v kateri ostro protestira proti vsem nekulturnim kritivcam in pošiljanju našega naroda v žoli in cerkvi. Z indignacijo odobja sklep, sprejet na ladranskem zboru v Milatu dne 25. septembra ob sodelovanju najvišjih državnih in odgovornih činiteljev, ki vsebujejo predvsem navodila za nadaljnje prodiranje italijanov preko naše meje. Jugoslovenska Matična izjavlja, da ne bo jugoslovenski narod nikdar pozabil svojih zasluženih bratov, ker ne more nobena meja izbrisati kulturnega, narodnega, jezikovnega in krvnega sorodstva.

Nova poštna tarifa. Poštno ministrstvo pripravlja novo tarifu, v kateri bodo dosedanje postavke nekoliko znižane. **Izpremembe v železniškem voznom redu.** V glavnih dajeckih državnih železnic proučavajo predlage nekaterih direktorjev za odpravo osebnih, liksuznih in nekaterih tvorčnih vlakov v zimski sezoni. Ukinuti se imajo mnogi tovorni vlaki na nekaterih progah, ker je potreba po njih za zimsko sezono prenehala. Z ozirom nato se izpremeni tudi zimski vojni red.

Proslava 50letnica osvoboditve Leskovca. V Leskovcu pripravljajo za 23. tm. velike narodne svečanosti kot proslava 50-letnice osvoboditve Leskovca izpod turškega jarma. Na ta dan okrlico spomenik junaku Vlajušu Radenkoviču, ki je s svojo hrabro četico I. 1877. pognal Turke iz mesta. Obenem odprtijo na ta dan spomenik neznamenju junaku iz svetovne vojne. Na slavnost je pozvan dvor, vlada in drugi visoki odčinkni.

Poštni dnevničarji. Velika kritivca se je zgodila poštnim zvančnikom in služiteljem, ki jih je vlada prevedla v dnevničarje. Tedanjem poštni minister Kocić hoče, da dneve je izredno lepo jesensko vreme. Včeraj je vreme izvabilo ogromno število izletnikov in turistov v bližnjo ljubljansko okolico in na bližnje turistovske postojanke.

Iz-jih Razstava in zaloge pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju.

Ljubljana, Židovska ulica 5. Fr. Kos.

104-L

liji Vreme. Danes ob 7. zjutraj je kazal barometer 774, termometer 3.5 C, odpolne barometer 772, termometer 12. Zadnje dneve je izredno lepo jesensko vreme. Včeraj je vreme izvabilo ogromno število izletnikov in turistov v bližnjo ljubljansko okolico in na bližnje turistovske postojanke.

Ij Težka nesreča na Dunajski cesti. Včeraj se je od Ljubljane proti Ježici na Dunajski cesti vršila medkulbska kolesarska dirka. Po dirki je v naglem tempu vozil svoje motorno kolo pleskarski mošter, 27-letni Jakob Hleb, stanovanec v Hradeckega vasi 39, proti Ježici. Hotel je baš že izvesti kontrolo zadnjih kolesarjev. Pri tem se mu je pripletela nesreča, da je zadel z motornim kolesom v obcestni meju kuter ter prevrnil. Prijetel je tako nesrečno ob kamen, da je oblezal nezavesten. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v javno bolnico. Bil je skoraj vso noč nezavesten. Danes mu je nekoliko odleglo. Dobil je tudi lahke poškodbe po životu.

Ij Drobiz policijske kronike. V soboto ni policija arretirala nikogar, včeraj pa tri in sicer neko. Ančko radi tlhotopstva žganja čez vzhodnino linijo v mesto in dva moška radi telesne poskodbe odnosno nevarne grožnje. Prijavljene so tri tativne. Nedelja je bila izredno mirna. Kljub temu, da je bila v mnogih gostilnah prijetena domača zabava vinske trgovate, ni imela policija povoda intervenirati in so bili vsi ljudje le veselo razpoloženi. Prijavljeni so bili samo 4 kalici nočnega mira. Junashki Joško, ki se rad na prsa trka in kriči »Lavon«, se je spravil na nekega mladincu ter ga lahko telesno poškodoval. Imel bo sitnosti pred sodniki. Vozniki, zlasti kolesarji nikakor nočjo vožnjo pretevati stroge cestopolicijskega reda. Danes so stražniki prijavili kar 22 voznikov odnosno kolesarjev.

Ij Angleško sukno za moške obleke najnovejše kvalitete, dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3. 106/L

Ij Podružnica Jugoslovenske Matice v Celju je priredila v soboto zjutraj v Narodnem domu akademijo v spomin koroškega plebiscita. V slavnosti govorus se je govornik spominjal nezavestnega plebiscita. Celjsko godbeno društvo je organizovalo goðenje točke, na sporedno so bile tudi pesvne točke Celjskega pevskega društva, deklamacije, recitacija itd. Vse točke so bile lepo izvedene in je akademija prav lepo uspela.

Ij Hilmen. Gospod Faust Tavčar, trgovski zastopnik v Ljubljani, sin gospoda Augusta Tavčara, trgovca - zastopnika in posetnika v Ljubljani, se je poročil z gospodinjo Carmen Fantinijevi, hčerkijo gospoda Edvarda Fantinija, trgovca - zastopnika in posetnika v Ljubljani. Bilo je srečno.

Ij Opozorilo. Z ozirom na nezgode, ki so se dogodile v Zagrebu in Mariboru vsed

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za
pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

plina ponovno opozarjam vse plinske odjemalce, da zapirajo preko noči glavno pipu pri plinomerni ker je na ta način vsaka nezgoda onemogočena. — Mestna plinarna.

— Koncert Nar. žel glasbenega društva »Sloga« iz Ljubljane se bo vršil v soboto, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenem domu v Plju. Spored je jasno pester. Izvajale se bodo skladbe Beethovna, Glazunova, Cerepnina in raznih drugih skladateljev. Pevski zbor, ki šteje 70 izvršujočih članov in članic je nastopal skoraj z istim sporedom v Ljubljani, kjer je žel splošno počival v kritike.

— Ij Napredno gospodarsko društvo za državski okraj naznana svojim članom in prijateljem, da zoper prične s predavanji. Prvo predavanje se bo vršilo v torek 11. t. m. v k. a. II. nadst. Predvajal se bo zanimivi film v 4 dejanjih: Potovanje s kočo in živočišči. Krasni naravni posnetki. Pričetek točno ob 8 uri zvečer. Vstop prost Izobraževalno društvo.

— Ij Otvoritev privatne plesne šole »Jenoc« znane strokovnjake modernih plesov se vrši v nedeljo dne 16. t. m. ob 4. uri po polne v dvorani Kasine. Začetniki in začetnici se vabijo ob 3. v svrhu teoretičnega pouka.

Manifestacija slovenskih žena za volilno pravico

Impozanten manifestacijski shod v Mestnem domu.

Ljubljana, 10. oktobra

je žena na stremljenju za dosegajo pravice soodločevanja in bi moral vsaka mati ne glede na socialni položaj podpreti borbo za žensko enakopravnost. Žena naj odloča tudi v vseh vprašanjih, javnega življenja! Žena naj odloča tudi v vprašanjih zunanjih politike! Kdo največ trpi radi ponesrečene zunanjih politike! Ali ne pred vsemi mati, ki mora zapostavljena molče pošiljati svoje sinove v klavunico? Ali ne vzbuja ponujajočega čula o njeni podrejeni vlogi zavest, da o življenju in smrti njenih najdražjih odločajo ljudje, ki navadno sami ničesar ne trtujejo ter ostajajo radi tega mrzli in brezčutni spriči materine bolesti in njenih žrtev. Kadar bosta delovala moži in žena skupno za obči blagor, še le takrat se bo približalo Slovence svojemu pravemu cilju. Da more žena za svoje cilje uspešno delovati, mora imeti potrebno pooblaščeno pravico. Navzoč so bili tudi zastopniki naših inteligenc, ki so z zanimanjem spremljali izvajanja posameznih govorov. Velika dvorana je bila žena proletarka, početnik življenja in smrti njenih najdražjih odločajočih faktorjev. Navzoč so bili tudi ženske železničarke, ki so vse zgodne sami ničesar ne trtujejo ter ostajajo radi tega mrzli in brezčutni spriči materine bolesti in njenih žrtev. Kadar bosta delovala moži in žena skupno za obči blagor, še le takrat se bo približalo Slovence svojemu pravemu cilju. Da more žena za svoje cilje uspešno delovati, mora imeti potrebno pooblaščeno pravico. Samo volilna pravica bo ženam odprala široko polje javnega delovanja, samo potom ne morejo dosegati enakopravnost državljanov obeh spolov.

Zato so se zbrane žene po vseh večjih krajih države, da zahtevajo od nove Narodne skupštine popolno enakopravnost, ki jo bo omogočila splošna in enaka aktívna in pasivna volilna pravica. (Živahnodobranje.)

Gospa Cilka Krekova je utemeljevala zahtevno žen po enaki volilni pravici v imenu krščansko-socijalnih žen, ki je nagnala, da je imela žena v srednjem veku v javnem življenju odločilno besedo in da je francoska revolucija ženo na njenih pravicah prikraljala. Žene nosijo sedaj samo težke dolžnosti, nimajo pa nikaknih političnih pravic. Zakaj se ne bi ženi zaupala glasovnica ali kroglijica? Naša žena bo umela vrči svojo kroglijico v pravo skriljico. Ne bo ji potreba avtomobilov, izvoščkov in volilnega golaža. Žena ne podpira samo treh vogov pri hiši marveč tudi tri vogov pri cerkvi in tri vogov pri državi. Zahteva krščansko-socijalnega ženstva je, da dobi vsaka žena brez razlike volilno pravico z 21. letom starosti.

Gospodična Angela Vodeta je nato med socijalni in gmotni položaj proletarske žene, pozvala je navzoče zborovale, da se tesno organizirajo, kajti le s pomočjo dobre organizacije bo ženi omogočeno ustvariti novo družbo in uveča žlovešča, si prizoriti vse državljanke pravice. Treba je današnji družbeni in državni sistem izpremeniti. Potrebna je zakonodajni zaščiti žene. V Delavski ženski zvezi organizirane proletarske žene se neprestano bori za žensko volilno pravico in bodo v bodoči stale na braniku v borbi za ženske pravice.

Gospodična Angela Vodeta je nato med splošnim odobravljnjem prečitala kratko rezolucijo, ki smo jo objavili že v nedel

Močan potres v Srednji Evropi

V soboto je čutila vsa srednja Evropa potresne sunke, ki so jih zaznamovali tudi dr. Belarjevi potresomerji v observatoriju pod Triglavom. — Panika v Bratislavi. Središče potresa na Dunaju.

Prof. dr. Belar nam poroča, da so potresomerji v observatoriju pod Triglavom v soboto ob 20.50 zaznamovali celo točne beležke srednjemocnega bližnjega potresa iz vzhodnoalpskega in periadriatskega ozemlja v daljini približno 300 km. Potresomerji so registrirali tudi rahle ponavljajoče se sunke takoj po glavnem sunku. Po mnenju prof. dr. Belara ta potres govorovi ni napravil mnogo škode, pač pa ga čutili splošno v velikem delu vzhodnoalpskega in periadriatskega ozemlja.

Sobotni potres so čutili skoraj v vseh krajih Češkoslovaške. Ob % na 21. so čutili v Brnu štiri rahle potresne sunke, ki so se hitro ponavljali. Potresni napravili nobene škode, pač pa je vzbudil veliko radovrednost prebivalstva, ki si ni bilo na jasnom, da so sunke tektoničnega izvora. Šele pozneje so prišli ljudje na to, da je bil potres. Na nekaterih krajih Brna je bil en sunek močnejši. Iz Dolnjih Krovnic na Moravskem potres je bil do zemljo močnejši. Na Moravskem je potres zelo redek pojav in zato ni čuda, da se je prebivalstvo za potresne sunke tako zanimalo.

Tik pred 21. uro so čutili potresne sunke tudi v Pragi, zlasti na levem bregu Vltave. Prvi potresni sunek je trajal približno 10 sekund. Geofizični zavod, v katerem imajo seismografske aparate, je zvečer zaprt, tako da so mogli ugotoviti beležke še včeraj dospolne. Zato podrobnih podatkov o potresu v Pragi še ni.

Tudi v Bratislavi so čutili v soboto ob 20.51 močan potres, ki je trajal pet do šest sekund. Tresla so se zlasti višja nadstropja. Pohištvo se je premikalo, steklenice in posoda je poskakovalo po mizah in v nekaterih hišah so se celo odprle amare. Mnogi ljudje so mislili, da se vse okrog njih vrtili. Nekateri trdijo, da so videli med potresom celo velik meteoor, ki se je zasvetil na vzhodnem nebosklonu. Potres je vzbudil med prebivalstvom splošno paniko. — Zlasti močno so ga čutili v porečju Dunava, v Šopronju in Budimpešti pa so bili sunki sibki. Zanimivo je, da v Senici in Židinu na Slovaškem potres sploh niso čutili.

Ponesrečen beg morilca Guyota

Svoj čas smo obširno poročali o arenaciji in odsodbi pariškega milijonarja Gastona Guyota, ki je bil radi umora svoje ljubice v Bois de Boulogne pred porto obsojen na smrt. Guyot, ki je zaprt v jetnišnici v Melunu, bo justificiran tekom tega meseca.

Kakor slovaški bandit Lecian, tako je tudi Guyot poskušal te dni pobegniti iz zapora, toda tudi njegov beg ni uspel. O tej zadnji milijonarjevi avansuri poroča pariško časopisje zamirive podrobnosti.

Guyot se je v ječi vedel naravnost vzorno in često je pripomnil, da se je udal v svojo usodo. Vendar je bil mnenja, da bo izgubil nadzor, da uide giljotino šele takrat, ko stopi na morilce. Vobče je Guyot užival v zaporu precej svobode, smel se je vsak dan briti in preoblačiti kolikor je hotel. Guyot je namreč precej gizdar v svoje navade, da je vedno »šik«, tudi v zapori ni opustil. To dobroto pa je Guyot iz-

V soboto okoli 20.49 je nastal na Dunaju močan potres, ki je v mestu povzročil pravcato paniko, dočim je materialna škoda razmeroma neznatna. Tri zaporedne potresne sunke, katere je občutilo vse prebivalstvo, je spremjalo močno podzemno bobnjenje. Vsi trije sunki so bili tako močni, da so se stavbe močno gugale, v nekaterih starejših poslopjih so nastale razpoke in porušilo se je tudi več dimnikov. Telefonska zveza v vsem mestu je bila mahomsa prokinjena, ustavljen je bil tudi ves tramvajski promet, kajti v nekaterih elektrarnah so nastale eksplozije kotlovin. Gasilci so morali opetovano intervenirati ter podpreti nekaj hiš, ki so grozile, da se porušijo.

Vobče se naglaša, da je potres eden najhujših, kar se jih spominjajo Dunajčani. Neposredno po potresu je zavladala v mestu strahovita panika. — Ljudje so bežali iz stanovanj, gledališč, kinov in drugih lokalov na ulico, vse je bilo v pančnem strahu, da se potresni sunki ponove. Seveda so se tudi naglo širile fantastične vesti, da so se porušili celi deli mesta, da je potres zahteval mnogo človeških žrtv itd. Te vesti so silno deprijujoče vplivale na zbgano prebivalstvo, ki pa se je, čim se je polegel prvi strah in čim je bil vzpostavljen tramvajski ter telefonski promet, zopet umirilo. Na potresni opazovalnici je potres vrgel vse igle iz seismografov, tako da moti potresnih sunkov niso mogli meriti, odnosno registrirati.

Najbolj so občutili potres okraji Hietzing, Währing, Simmering in Mährisch. V Währingu so se ustavili celo avtomobili, ker je potres povzročil defekte v motorjih. V Hietzingu sta bili precej poškodovani dve vili, a še bolj so potres občutili kraji v bližnji okolici Dunaja.

Izvedenci so mnenja, da je bil potres tektonskega značaja, to je: povzročilo ga je trganje nižjih plasti zemelje. Taki tektonski potresi, pa najslabo še tako silni, ne povzročajo katastrof v takem obsegu, kakor vulkani. Potres so občutili tudi v Dunajskem Novem mestu, v Gradišču, Oedenburgu.

koristil. Znal je hliniti popolno ravnočnost, ves dan je popeval po celici, prebiral pisma, ki so mu jih pisale številne ekscentrične ženske in pisal svoje spomine. Smel je tudi odgovarjati na pisma.

Sčasoma si je Guyot pridobil naklonjenost jetniških pažnikov, katerje je kraljevsko nagradil za vsako izkazano mu uslužbo. Pogovarjal se je s pažniki kot prijatelji in jih popolnoma osvojil s svojo darežljivostjo in dozdevno flegmo.

Pretekli pondeljek se je Guyot ves dan dobro zabaval z nekim pažnikom in pregovoril ga, da vržeta karte. Pažnik se je udal in bil je celo tako naiven, da je jetniku odvzel težke okove z rok. Tako sta kvartala dobre tri ure, okoli polnoči pa Guyot izjavil, da gre spat. Pažnik mu je hotel zopet natakniti okove, toda v tem hipu ga je jetnik strahovito udaril po glavi, in ga zrušil na tla. Hip nato je pažnika zaklenil v celico in se splazil na hodnik. Vse to je bilo delo pol minute.

Restavracija „LJUBLJANSKI DVOR“

Sezona morskih rib

V petek se je začela v restavraciji Ljubljanskega dvora sezona morskih rib. Točil bodem najboljša vina, tudi letošnjo portugalko. Specijaliteta prstni kraski teran. Vsak večer od pol 8. ure naprej igra salonski orkester.

Vstopnine prosti.
Odprt do 1. ure po polnoči.

Za obilen poseb se vlijedno priporoča

restavratev B. Pupovac

Svetovni patent „Zephir“

Lesna trajno goreča peč
z zračno topnjivo

z 10 kg div ogreva sobo
skozi 24 ur

ZEPHİR: tvornica peči, Subotica
Zastopstvo v Ljubljani:

BREZNIK & FR. TSCH

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadružna z. o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtni krediti, ekonomske menice, tinka-
stra fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse
v bančno stroko spadače posle

Sprejema hranične vioge na knjizice ali v tekočem
računu ter ih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščeni prodajalec srečki Državne razredne loterije
vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja
tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogojimi.

Toda Guyot ni imel sreče. Ko je po hodniku došpel na stopnice, mu je prišel nasproti drug pažnik, ki je baš nesel čelo kuhanega vina, namenjenega direktorju kaznilice. Kakor tiger na svojo žrtv, se je Guyot pognal na pažnika. Ta je takoj spoznal nevaren položaj in še predno se je Guyot zavezal, mu je vrgel čelo z vinom v glavo. Guyot je od bolečin zarjal in padel po stopnicah, po katerih se je zavali niz dol. Seveda je krik v ropot takoj alarmiral vso kaznilico in tukom par minut je bil Guyot znova vkljen ter odpeljan v celico, zadobil pa je po obrazu občutne opekle.

Vest o nesrečnem Guyotovem begunku je kmalu razširila po Melunu in predjetnišnico se je zbralo več sto ljudi, ki so zahtevali, da jim morilca izročijo. Ojačena straža je tudi v sili mukala na teh, da skoči neki gledalec k njemu in mu prestrelil srce.

Guyot bo usmrčen najbrž 14. ali 15. t. m.

Umetni radij

Učenka znane poljsko-francoske učenjakinja ge Curie-Sklodowske, ki je odkrila radij, dr. Stefanija Marazinca, rodom Rumunca, je šla dosledno po stopinjah svoje velike učiteljice in izumila umetni radij. Tako poročajo rumunski listi, ki so zelo ponosni, da je ta važen izum delo Rumunke. Nova izumiteljica deluje kot asistentka v pariškem zavodu za proučevanje radija, ki sta ga odkrila zakonca Curie. Zakoncu Curie sta izdelala radij iz smolina, toda radij izzareval svetlobo in toploto tako dolgo, da ostane na njega samo še kočček svinca, ki ostane nespremenljiv. — Razpad atomov se ustvari.

Učena Rumunka je že delj časa delala poizkus, ki so imeli za posledico presenetljiv izum. Posrečilo se je, da je namreč potom solnčnih žarkov spraviti svinec v stanje, da je začel izzrevati. Od solnčnih žarkov razgreti svinec izloča žarke, od katerih imajo nekateri čudovito lastnost. Ti žarki gredo skozi neprozorna telesa tako, kakor znani Röntgenovi ultravijoljetni žarki. V nekaterih primerih so celo močnejši. Na ta način prapariran svinec je nazvala učena Rumunka umetni radij. Njen izum bo imel nedogledne posledice. Že zadaj se lahko reče, da se znanost ni ustavila pri radiju, mar več da stremi na tem polju za novimi važnimi izumi.

Onevi groze v Mehiki

Mehiko je objel plamen krvave državljanske vojne. Nasproti si stojita dva sovražna tabora, stranka na čelu s presidentom Callesom, ki je svobodomislec in zastopa interese indijanskega in polindijanskega prebivalstva v Mehiki; in katoliška stranka pod vodstvom duhovščine, ki se drži stare politike in deluje v duhu gospodarskih interesov Zedinjenih držav. Prezident Calles je izredno energičen in strog potentat, naklonjen politiki lastnikov psemogovnikov, petrolejskih vrelcev in železnic. Mož stoji proti konservativni politiki, za katere se zavzema tudi večina vojske na čelu z generali. Borbo med obema taboroma je smatrati za idejni in gospodarski konflikt, pri katerem sta se srečala dva različna svetova, konservativni in napredni.

Na čelu protidržavne Callesove politike stoji vojska sila in več generalov, ki jih vodi general Gomez. Oba tabora se borita na življenje in smrt. Calles ima v rokah ves državni aparat in zato ni čuda, da je premoč še vedno na njegovi strani. Po zadnjih vesteh je

bil general Serrano s 13 pomočniki ustreljen, takoj za njim je pa dala vlažna ustreliti še štiri generale, med njimi Quiana in Pijana.

General Pijano je bil eden glavnih voditeljev revolucionarne armade in osebni prijatelj načelnika Gomeza. Ustrelili so ga opoldne ob navzočnosti zastopnikov javnosti, tiska in državnih uradov. General je šel na mornišče polnoma mirno. Ni se dal vezati, flegmatično je stopil k steni in smeje, je zamahnil z roko proti novinarjem, ki so ga prisli pozdraviti pred smrtno. Nato je stopil k steni in zadoščal je salva. General se je zgrudil na tla, toda bil je še živ. Vojaki so streli slabo. Nobena krogla ni zadela generala v srečo. Ko se je zviral v silnih mukah na teh, je skočil neki gledalec k njemu in mu prestrelil srce.

Zrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite tako srečke.

Gospodarstvo

Naš uvoz v juliju

Generalna direkcija carin objavlja statistične podatke o našem uvozu v juliju, ki je znašal 109.563 ton v vrednosti 537.565.740 Din. Lani v juliju je znašal uvoz 109.979 ton v vrednosti 629.081.154 Din. Uvoz je torej letos nazadoval po teži za 0.38 odst., po vrednosti 14.55 odst.

V prvih sedmih mesecih leta je znašal naš uvoz 672.177 ton v vrednosti 3.913.250.779 Din. V primeri z istim razdobjem lanskega leta smo uvozili letos 31.008 ton manj blaga. Vrednost uvoza se je zmanjšala od lani na 497.924.924 Din. Po teži se je torej naš uvoz od lanskega leta zmanjšal za 4.41. po vrednosti pa za 11.29 odst.

Kljub temu da je naš uvoz letos v primeru z lanskim letom znatno nazadoval, da se je stanje našega trgovinske bilanca letos občutno poslabšalo. Letos v juliju je znašal naš izvoz samo 485.029.688 Din tako, da je trgovinska bilanca zaključila s pasivo v znesku 52.537.052 Din. Tako je pasiva naše trgovinske bilance ki je znašala v prvih sedmih mesecih 369.870.692 Din. narastila k temu sedmemu mesecu na 492.406.744 Din.

Kakor vedno, so zavzemale tudi v juliju prvo mesto v našem uvozu raslinske in živalske snovi za predivo, ki smo jih uvozili

za 169.646.151 Din, kar znaša 31 odstotkov celotnega uvoza. Na drugem mestu so komine in izdatki za 67.630.024 Din na tretjem stroji, aparati, elektrotehnični predmeti in prevozna sredstva s 65.766.728 Din, na četrtjem poljedelski proizvodji s 35.486.430 Din. na petem mineralna olja s 40.326.942 Din, na šestem proizvodji živinorej z 39.705.007 Din, na sedmem kemični in lekarniški proizvodji s 26.254.195 Din itd.

— **Dohodki od trošarje in tak v avgustu.** V avgustu so znašali dohodki od državne trošarje 62.401.431.75 Din. V proračunu je bilo določeno 62.925.833.34 Din, tako da znaša primanjkljaj 514.015.59 Din. V prvih petih mesecih proračunskega leta 1927/28 so znašali dohodki od trošarje 275 milijonov 490.540.61, v proračunu je bilo pa določeno 314.629.166.75 Din, tako da znaša primanjkljaj 39.138.626.11 Din ali 12 %. Lani je znašal ta primanjkljaj 16 %. Dohodki od takov so znašali v avgustu 89 milijonov 823.266.67 Din, v proračunu je bilo določeno 88.498.333.33 Din, tako da znaša prebitek 1.324.903.34 Din, lani v avgustu je znašal prebitek 9.301.423.36 Din. V prvih petih mesecih tekočega proračunskega leta so znašali dohodki od takov 432.978.383.32 Din. V proračunu je bilo določeno 444 milijonov 491.666.51 Din, tako da znaša primanjkljaj 9.513.083.32 Din.

— **Dobava semen tvrdki v Montrealu (Kanada).** Neka tvrdka v Montrealu se zadržava na takupu za kupnjo semena, nadaljuje solčnic, prosa, konoplje, fižola, graščice in repnega semena. Interesentom je naslov dotične tvrdke na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani